

Posudek vedoucího diplomové práce

Jméno a příjmení diplomantky: Jaroslava Vyčítalová

Téma práce: Zvláštnosti výslechu dětí

Rozsah práce: 57 stran (88 stran včetně obsahu, seznamu literatury, abstraktu a dalších součástí)

Datum odevzdání práce: 30. 8. 2021

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Jiří Krupička, Ph.D.

Oponent diplomové práce: doc. JUDr. Zdeněk Konrád, CSc.

1. Aktuálnost (novost tématu): Diplomantka si pro svou práci zvolila téma specifik výslechu dětí. Ačkoliv je výslech jednou z nejstarších a nejtradičnějších metod kriminalistické praxe, nejedná se o téma neaktuální, ba naopak. I v současném trestním řízení, ve kterém se stále častěji prosazují nové technologie a metody, představuje výslech jeden z nejvýznamnějších důkazních prostředků, bez kterého by nebylo možné drtivou většinu pachatelů usvědčit. Na druhou stranu značná subjektivita tohoto druhu důkazního prostředku (jak na straně vyslychaného, tak i vyslychajícího) způsobuje, že výsledkem získaná výpověď nemusí odrážet objektivní realitu. Na tento problém současná kriminalistická praxe naráží často právě při výslechu dětí, které ať už z důvodu jejich nedostatečného rozumového vývoje či psychického stavu nemusí vypovídat ve shodě s tím, co prožily. K překonání těchto překážek mohou sloužit různé nové metody a technické pomůcky, např. i specializované výslechové místnosti a videokonferenční vedení výslechu, které je zatím na našem území nedostatečně rozšířeno. Proto je autorkou zvolené téma stále velmi aktuální.

2. Náročnost tématu na:

a. Teoretické znalosti

Autorka v diplomové práci prokázala dobré teoretické znalosti nejen z kriminalistiky, ale zejména i trestního práva procesního a psychologie.

b. Vstupní údaje a jejich zpracování

Diplomantka rovněž prokázala dostatečnou orientaci v odpovídajících materiálech a dokázala oddělit pro svou práci podstatné zdroje od těch nepodstatných. Musela vycházet zejména z monografií a odborných článků ke zvolenému tématu a několika internetových článků, a to jak tuzemské, tak zahraniční provenience. Nadto diplomantka získala z řízených rozhovorů určité praktické poznatky od dvou zaměstnanců OSPOD a dvou policistů.

c. Použité metody

Při vytváření své práce autorka používala standardních vědeckých metod typických pro danou problematiku, tedy zejména analýzu a komparaci cizích textů a strukturovaný rozhovor.

3. Kritéria hodnocení práce:

a. Splnění cíle práce a samostatnost při jejím zpracování

Autorka si hned v úvodu vytyčila za cíl jednak podat čtenáři ucelený soubor informací týkajících se zvláštností výslechu dětí jako svědků a obětí trestného činu, jednak zhodnocení stávající právní úpravy výslechu dětí, identifikovat problémové aspekty jejich výslechů v praxi a navrhnout možnosti jejich řešení. Tohoto (poněkud příliš ambiciózně) definovaného úkolu se chopila poměrně zdařile a je možné konstatovat, že ve své práci stanovených cílů dosáhla samostatně a způsobem, který odpovídá více jak základním požadavkům na obdobný druh (základní) vědecké práce.

b. Formální členění práce a její logická stavba

Předložená práce splňuje po formální stránce všechny požadavky. Celkově i s přílohami je vypracována na 88 stranách, přičemž vlastní text včetně úvodu a závěru obsahuje 57 stran. Nechybí abstrakt v českém a anglickém jazyce i seznam klíčových slov.

Text sám je přehledně strukturován do 4 kapitol, které se dále člení na jednotlivé podkapitoly. Takto pojatou strukturu autorka doplnil úvodem a synergickým závěrem, což odpovídá obvyklému způsobu vnitřního dělení diplomových prací. V první kapitole práce se autorka zaměřila na definování základních pojmů (dítěte, oběti, viktimizace, svědka a výslechu jako takového). Druhá kapitola se pak věnuje právní úpravě výslechu dítěte jak na vnitrostátní, tak mezinárodní úrovni. Následují stěžejní části její práce spočívající v samotných specifikách výslechu dětských obětí (vývoj dětské psychiky, věrohodnost výpovědi, sugestibilita a akomodační syndrom, požadavky na osobu vyslychajícího, výslechové prostředí a průběh výslechu dětí) a hodnocení právní úpravy a výslechové praxe. Diplomantka tak pro svou práci zvolila logickou strukturu, která čtenáři pomáhá v dobré orientaci v práci. Autorka při svém výkladu postupuje od obecného ke konkrétnímu, což napomáhá lepšímu pochopení ze strany čtenáře.

c. Práce se zdroji (včetně využívání cizojazyčných zdrojů a citací):

Autorka s ohledem na zvolené téma zvolila dostatečný a reprezentativní okruh pramenů, a to včetně dvou zahraničních, kdy cizí názory nejen v práci přejímá, ale dokáže s nimi na několika místech i polemizovat, což se v práci pozitivně odráží. Autorka správně v práci rozlišuje mezi citací a parafrází. Diplomantka rovněž správně odkazuje na internetové zdroje, u kterých uvádí kromě kompletní webové adresy i datum zobrazení. Autorka v práci využívala citačních zkratk, což přispívá přehlednosti odkazů na prameny.

d. Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)

Hloubka autorkou provedené analýzy tématu se jeví s ohledem na rozsah práce jako dostačující, její analýza cizích textů a poznatků je relativně zdařilá, tyto pak kompiluje a seřazuje do svého autorského textu. Diplomantka cizí názory nejen v práci přejímá, ale dokáže k nim přistupovat s určitou kritikou. Přitom také někdy předkládá čtenáři na vykládanou problematiku své názory, jež jsou odůvodněné. Diplomantka se rovněž snažila svou práci okořenit postřehy získanými z praxe, škoda jen, že získala pro rozhovor jen po dvou pracovnících OSPOD a po dvou policistech, což je na zobecnění jakéhokoliv stavu praxe opravdu nedostačující. Na druhou stranu si jeho toho autorka sama vědoma, přičemž některé jí získané informace mohou alespoň sloužit pro potřeby jak vzdělávací, tak při formulaci doporučení pro výslechovou praxi.

e. Úprava práce (text, grafy, tabulky)

Úprava práce je na dobré úrovni, když diplomantka do práce organicky včlenila také fotografie speciálních výslechových místností. Členění do jednotlivých kapitol a

podkapitol je přehledné a logické. Práce s poznámkovým aparátem je rovněž na požadované úrovni.

f. Jazyková a stylistická úroveň

Autorský text diplomantky je dobře čtivý, na výborné stylistické úrovni, který je i pro laického čtenáře srozumitelný a dobře „plyne“. Práce je prakticky prosta gramatických chyb a překlepů.

4. Celkové zhodnocení a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Na základě výše uvedeného lze uzavřít, že předložená práce představuje velmi dobré a poctivé zpracování tématu.

Z toho důvodu doporučuji předloženou práci k obhajobě.

Při ústní obhajobě by diplomantka měla zodpovědět tuto otázku:

Hodnotí znalec v případě zkoumání věrohodnosti výpovědi dítěte její pravdivost? Odpověď odůvodněte.

V případě úspěšné obhajoby navrhuju práci hodnotit klasifikačním stupněm: **1 - 2**

V Praze dne: 14. 9. 2021

JUDr. Jiří Krupička, Ph.D.
vedoucí diplomové práce